

З СВЯТОМ, ДОРОГІ НАШІ ЖІНКИ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

ГІК ВИДАННЯ
XXXIV

№ 8 (919)

6 БЕРЕЗНЯ

1968 р.

Ціна 2 коп

ЇЇ ЗНАЮТЬ ДАВНО

ТАК завжди. Сьогодні по-
чуйеш:

— Постігас. Треба ще повідо-
мити членів партбюро, що завтра
засідання, — квапиться Марія Пет-
рівна.

А завтра — інші невідкладні
справи, яких значно побільшало,
коли комуністи факультету іно-
земних мов обрали її своїм секре-
тарем.

Багато років зв'язує Марію Пет-
рівну Мудесіті з університетом.
І є їй про що розповісти. Але вона
виявилась скупюк на слова. І все

ж з тих коротких, інколи уривчас-
тих фраз перед нами постало жит-
тя людини, яка всю себе віддає
улюбленій справі.

...Той радісний рік вступу до
вузу став разом з тим і найсумні-
шим в житті Марії Петрівни —
розпочалась війна. Довелось пере-
рвати навчання, щоб потім, при
першій же можливості, продовжи-
ти. І в 1943 році М. П. Мудесіті
знову — студентка філологічного
факультету університету. А в
1946 році їй, як і іншим її одно-
курсникам, було вручено диплом
про закінчення вузу.

Потяглись роки напруженої пра-
ці викладача зарубіжної літерату-
ри інституту іноземних мов, який
згодом став факультетом нашого
університету. Це були роки не-
тільки педагогічної роботи, якій
відавалося і відається багато
часу, але й великої громадської та
наукової діяльності.

Треба мати невичерпний запас
енергії, бути закоханим у життя,
любити свою професію, щоб зумі-
ти серед численних турбот написа-
ти і захистити кандидатську ди-

сертацію. Марія Петрівна зроби-
ла це. А зараз вона вже чимало
надрукувала і підготувала до
друку статей з теми: «Історія жан-
ру «роману-виховання» і сучасний
етап його розвитку в літературі
НДР», над якою вона працює дав-
но і яка має перерости у ґрунтовне
наукове дослідження.

З прекрасним весняним святом
Вас, Маріє Петрівно! Великих
творчих успіхів та особистого
щастя!

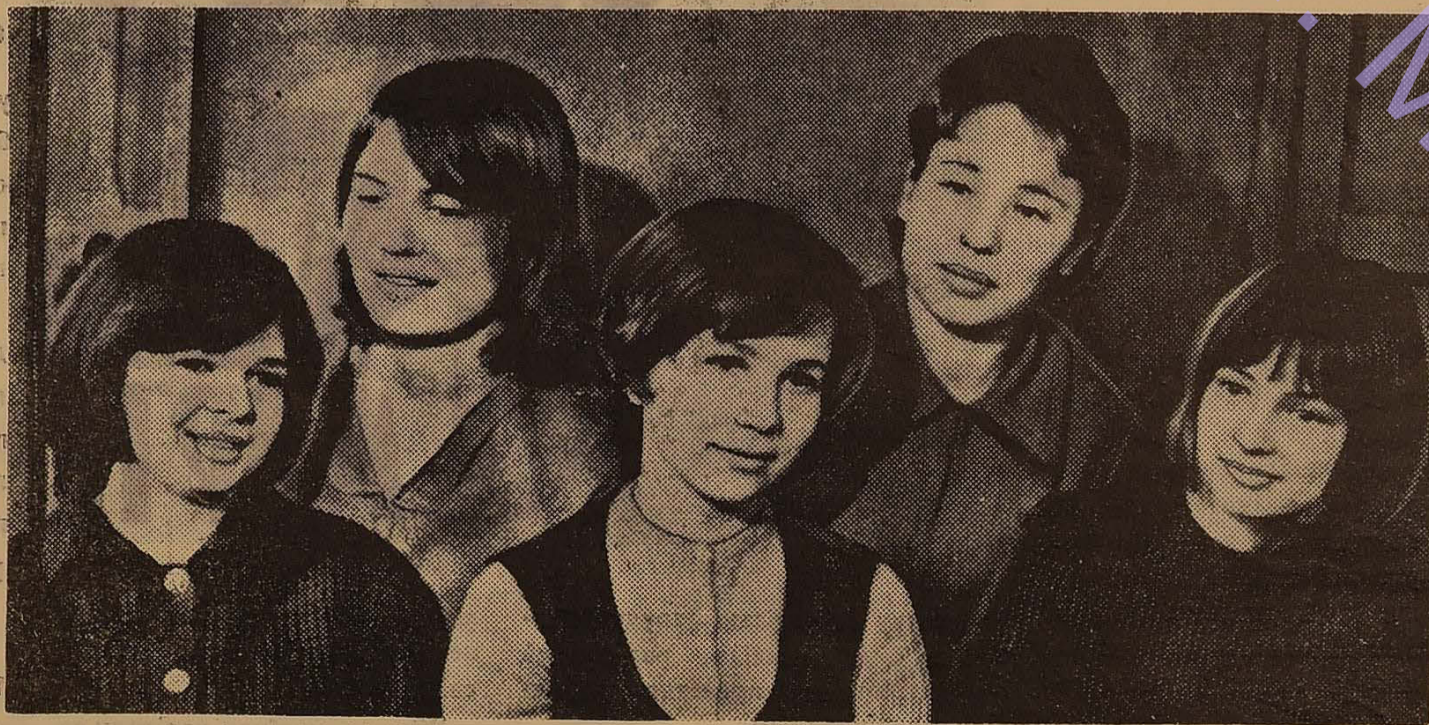
Л. ШВИДЧЕНКО.

„Скажіть нам, ребята,
скажіть откровенно,

Было б скучно, на pewno,
на свете без девчат?!“

БАГАТО в нас в університеті
о таких чудових, завзятих,
гарних дівчат — відмінних сту-
денток, активісток, заспівають
добрих справ.

Поздоровляючи зі святом 8 Бе-
резня НАТАШУ КОТОВУ з ме-
ханіко-математичного факультету,
ГАЛІНУ СТАРЮЮ з хімічного,
ТЕТЯНУ КОРОТКИХ з фізичного,
ТЕТЯНУ ТИЧКОВУ та КАТЕРИ-
НУ КЛИМОВУ з історичного фа-
культету, ми вітаємо й усіх вас,
дівчата нашого орденосного уні-
верситету.

ВІТАЄМО!

ВІД ШИРОЇ ДУШІ ВІТАЄ-
МО З ДНЕМ 8 БЕРЕЗНЯ ДО-
РОГИХ НАШИХ ДІВЧАТ.
БАЖАЄМО ІМ ЗДОРОВ'Я,
ШАСТЯ, УСПІХІВ. ХАЙ НЕ
ПОКИДАЮТЬ ВАС СОНЯЧНІ
ПОСМІШКИ, ХАЙ ЗАВЖДИ
ПРИНОСЯТЬ ВАМ ПЕРШІ
ВЕСНЯНІ КВІТИ.

ХЛОПЦІ ДРУГОГО КУРСУ
ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

МІЖНАРОДНИЙ

ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ

ПІСЛЯЗАВТРА 8 Березня —
Міжнародний жіночий
день. В нашій країні він став
найулюбленишим народним свя-
том. Ми шануємо славних
дочок Вітчизни, невтомних тру-
дівниць, активних будівників
комуністичного суспільства. На

знак видатних заслуг радян-
ських жінок 8 березня оголо-
шено в СРСР вихідним днем.

Поговоріть з людьми старшо-
го покоління, вони розкажуть,
що урівняння в правах чолові-
ків з жінками — одне з тих
завдань, з вирішення якого роз-
починала свою діяльність Ра-
дянська влада. Великий Жов-
тень розкріпачив жінку, від-
крив їй широку дорогу.

Соціалістичний лад створив

радянським жінкам всі можли-
вості бути діяльними учасниця-
ми будівництва нового суспіль-
ства.

Активність жінок в творчій
діяльності стала невід'ємною
 рисою соціалістичного суспіль-
ства. Вони в перших рядах бу-
дівників комунізму.

Зараз у нас половина робіт-
ників і службовців — жінки. З
кожних 100 жінок — робітниць
і службовців — зайнято в про-

мисловості 33, в будівництві —
4, в сільському господарстві —
10, на транспорті та підприєм-
ствах зв'язку — 6, в торгівлі,
громадському харчуванні, ма-
теріально-технічному постачан-
ні — 12, в освіті, охороні здо-
ров'я, науці та науковому об-
слуговуванні — 25, в управлін-
ському апараті — 3, в остан-
ніх галузях — 7.

Закінчення на 2-й стор.

ТРИ ЗУСТРІЧІ

БУВАЄ зустрінешся з людиною і з одного вчинку, міркувань довідуєшся про багато що. Хочеться мені розповісти про три такі зустрічі.

Дві зустрічі були, так би мовити, «заплановані».

Зустріч перша. Мені вже було відомо, що Люда Іноземцева — студентка історичного факультету, третьокурсниця. Знав я, що вона — староста курсу, член НСТ і відмінний товариш. Але, напевне, головне в людині — це ставлення її до всього того, з чим вона стикається, як сприймає світ.

Люда: «Торік, влітку, їздили ми студентською групою за кордон. Нас було всього 20. Їхали до друзів наших, в Чехословаччину. Зустрічались зі студентами, піонерами, прикордонниками. Все це цікаво було. І там я до кінця зрозуміла, що таке почуття Батьківщини. В Празі ми «піймали» одного разу по транзистору наш «Маяк». Російські пісні передавали. На Батьківщині, може, і почали б ми шукати іншу хвилю. Але тоді слухали затамувавши подих. Заважали якись сусідні радіостанції. А ми все слухали і слухали — російську пісню».

Зустріч друга — з Оленою Фещук. Зараз на третьому курсі механіко-математичного факультету. І три роки вона —

в університетській самодіяльності, яка багато разів успішно давала концерти на естрадах Ленінграда, Тбілісі, Риги...

Олена: «Я люблю пісню. Тому що без неї — важко. І ще тому, що, співаючи, думаєш про пережите і про сьогоднішнє».

Мені більше подобаються пісні повільні і трохи сумні. Співати почала ще в школі. Був вокальний гурток. А першою піснею, яку я виконала сама, був «Вінок Дунаю»...

На сцені, як і всюди, бувають і перемоги, і невдачі, і сльози. Адаже плачуть іноді і від щастя, правда? Пам'ятаю в Ленінграді ми давали концерт. Для мене — перший. Добре пройшов. Нас викликають. А я не можу. Втікла... Не уявляю свого життя без репетицій. Тому що там — товариші. І там пісня, без якої не можна».

Зустріч третя (випадкова). ...Деся в розливах Салима є малесеньке селище. І по вечірній Обі ми пробивалися туди. Катер заривався носом в коритневій хвилі і холодні бризки впивалися в наші обличчя. Виручали невтомні студентські пісні, і дівчата, які танцювали на палубі...

Пригадалось це, коли декілька днів тому побачив я в комітеті комсомолу Надю Свистун і Олю Філіпенку. Сиділи вони

за столиком, писали заяви.

— Дуже хочеться поїхати в Тюменську область на студентську будову, — заявили дівчата.

Вони — подруги, третьокурсниці філологічного факультету.

— Напевне, вже бували на будовах? — цікавлюсь.

— Так, — посміхається Оля. — Я будувала школу. Але не в студзагоні, а дома, на канікулах. Ми вперше пишемо заяви. Дівчат, взагалі, не хочуть брати. Бояться, що захничемо. А ми ось не боїмось роботи.

В бланку заяви є і такі графи: — «будівельна спеціальність» і — «участь в художній самодіяльності». Надя вагається: а чи варто писати, що три роки навчалась в театральній студії «Ровесник». Ось, думає, напишу про це, так скажуть: що це ще за такий працівник іде! Ні, краще напишу, що спортсменка. Значить — сильна.

Славні дівчата! Приходить порівняння: і підуть з сокирами в руках невтомні подруги, як дві грації, одягнені в футболки...

Три зустрічі з різними дівчатами. Мені захотілось розповісти про них. І зовсім не тому, що наближається свято. А тому, що зустрілись хороші люди — наші дівчата. Про таких дівчат поети пишуть вірші, музиканти — романси, а інші — просто дарують квіти! Тому, що вони — і поезія, і музика.

В. БАХЧЕВАН.

СВЯТО 8 БЕРЕЗНЯ Наташа Мірошниченко зустрічає в хорошому настрої. Зимову сесію вона завершила успішно — всі «відмінно». І початок нового семестру непоганий: на лекціях, семінарських заняттях — цікаво.

НА ЗНІМКУ: студентка першого курсу юридичного факультету, відмінниця навчання **Н. МІРОШНИЧЕНКО.**

Горьківські читання

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

О. М. ГОРЬКОГО

ДОПОВІДДЮ «Горький і Ленін» доцента Л. Чепурнової відкрились на філологічному факультеті горьківські читання, організовані кафедрою російської літератури. Доповідач зупинилася на яскравих моментах багаторічної дружби вождя революції і великого пролетарського письменника, яка відіграла велику роль в його ідейно-художньому розвитку.

На читаннях виступив також журналіст І. Бескромний, в минулому редактор партизанської газети «Лесная правда». Він розповів, як в роки війни разом зі снарядами і продовольством, які доставляли в партизанські загони через лінію фронту, були і твори Горького.

Горьківські читання, які відбуваються щочетверга, триватимуть до середини травня. На них будуть заслухані такі доповіді: «Горький і перша російська рево-

люція» (доцент Б. Чаленко), «Горький — борець за мир і демократію» (доцент Є. Петряєва), «Горький — публіцист» (доцент П. Збандуто); «Горький і російська класична література» (доцент Є. Владимірова), «Горький і національні літератури» (кандидат філологічних наук Л. Бурчак), «Горький про дітей» (доцент В. Руденко), «Горький про радянську сатиру» (доцент Д. Кондратьєва), «Горький і наша сучасність» (професор М. Левченко), «Фразеологія публіцистики Горького» (доцент С. Савицька), «Виховне значення творів Горького» (доцент Ф. Гольдін).

Читання відвідують і студенти філологічного факультету.

О. КРУПКО,
лаборантка кафедри
російської літератури;
доцент Є. ПЕТРЯЄВА.

МІЖНАРОДНИЙ

ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ

ЖІНКИ СРСР — це 58 процентів дипломованих спеціалістів. Це 72 проценти лікарів, 68 процентів педагогів, бібліотечних та культурно-освітніх працівників, 63 проценти економістів, 40 процентів агрономів, зоотехніків, ветеринарів, які закінчили вищу школу. Кожний третій інженер — жінка.

За заслуги перед Батьківщиною 1 080 105 жінок нагороджено орденами та медалями. 3828 носять високе звання Героя Соціалістичної Праці. 24

Закінчення. Поч. на 1-й стор.

з них удостоєні його двічі і тричі.

Идучи за заповітами В. І. Леніна, радянські жінки беруть активну участь у всіх державних ділах: в розробці та прийнятті законів, планів розвитку народного господарства та культури, в здійсненні внутрішньої та зовнішньої політики. До Верховних Рад (СРСР, союзних та автономних республік), а також до місцевих Рад обрано 878 711 жінок. В місцевих Радах вони складають 42,8 процента депутатів. В одній тільки Верховній Раді СРСР 425 жінок. Це значно більше, ніж у всіх парламентах капіталістичного Заходу.

Соціалізм високо підняв гідність жінки-матері. Радянські жінки вбачають свій обов'язок у тому, щоб виховувати в своїх синів і дочок кращі риси радянської людини — вірність ідеалам комунізму, високу полі-

тичну свідомість, трудолюбство, колективізм, радянський патріотизм і пролетарський інтернаціоналізм.

8 БЕРЕЗНЯ — інтернаціональне свято. Щорічно відзначати цей день жінки світу вирішили ще в 1910 році на другій Міжнародній конференції соціалісток за пропозицією видатної діячки робітничого руху Клари Цеткін. Нинішнього року воно відзначатиметься в 58-й раз, це свято солідарності жінок в боротьбі за рівноправність, за демократію і соці-

лізм, свободу та національну незалежність, за мир у всьому світі.

Жінки в країнах капіталу ведуть рішучу боротьбу проти безправ'я та злиднів, за свободу та незалежність, за щастя своїх дітей. Радянські жінки рішуче підтримують в цій боротьбі своїх зарубіжних подруг.

У радянських жінок міцні зв'язки з прогресивними жіночими організаціями всього світу. Тісна дружба встановилась

у наших жінок з трудівницями братніх країн соціалізму. Вони обмінуються з ними досвідом праці, громадської діяльності, виховання дітей.

Наші жінки — в перших рядах борців за мир. На форумах прогресивних сил рішуче лунає голос дочок Радянської країни проти імперіалістичних агресорів.

СЛАВНІ радянські жінки, патріотки соціалістичної Батьківщини, і під час війни, і в роки мирного будівництва виявляли і виявляють велику мужність, зразки наполегливої праці. Плечем до плеча з чоловіками, синами і братами вони самовіддано трудяться, зміцнюючи могутність Батьківщини, будуючи комунізм.

Ім наші сердечні поздоровлення зі святом, їм перші весняні квіти!

НОВІ ВІРШІ

НАБЛИЖЕННЯ

ВЕСНИ

Лише теплом весна,
Лине на південь з вітрами.
Доля зими сумна
В полі розлилась струмками
Вітер збавляє лютя,
Плаче зима за весною,
Сльози бурдюки ллють,
Каплі дзвенять струною.
Сонце тепла землі
Збільшує дози щоденні.
Віють вітри південні,
Душно зимовій млі.
Світла блакить небес,
Хмар журавлині пунктири.
Птахи далеко десь
Дзвінко оспівують ірій.
Дружно в свій край вони
Знялися з дозволу сонця.
Вість про прихід весни
Нам принесуть під віконця.
Поле, сади, гаї
Втомлені снігом, зимою,
Снять гомінкою весною,
Співом дзвінких солов'їв.

БАЖАННЯ

Ти в думках моїх і дні і ночі
Линь до мене саявом
світлих мрій.
Хочу я, щоб сни твої дівочі,
Розцвітали в райдузі надій
І тому в душі цвіте бажання,
Як в уяві бачу майбуття,
Щоб пора священного
коханья,
Як весни квітучої сіяння
У серцях зоріло все життя.

К. СТЕПКО.

СЕВЕРИНКА

ПСПЛОТНЕЙ прижав к себе сверток, Вера зашагала, направляясь в противоположную от своего дома сторону. Вдруг откуда-то вынырнул неизвестный человек и последовал за ней. Тогда Вера прибегла к испытанному способу — вошла в подъезд и через двор вышла на другую улицу. Оторвавшись от «хвоста» и, убедившись, что никто ее не преследует, Вера направилась к себе. После этой ночи Северинка все чаще стала замечать в районе своей улицы необычную немецкую автомашину. На крыше закрытого огромного кузова что-то вращалось. Когда машина останавливалась, устройство продолжало крутиться.

— Наверное, антенна слежения, — подумала Вера. При появлении такой машины она стала прекращать работу. Связи связи сокращала до минимума, длинные радиogramмы делила на части. Входила в эфир в наиболее насыщенное работой радиостанций время.

И вдруг в одну из передач Северинка услышала на своей волне ответ неизвестного корреспондента. Он называл ее позывные, просил сообщить координаты. Преклотившись на запасную волну, Вера услышала ту же станцию. Сомнений не было — подключился фашистский радист и старался как можно дольше держать ее в эфире.

Фашистскому радисту удалось точно навести пеленгаторы на радиостанцию. Вера убедилась в этом, когда увидела в окне въезжавшую на ее улицу необычную автомашину.

Закінчення. Початок в №№ 6, 7.

Прекратив работу и надежно спрятав радию, Вера покинула домик, когда гитлеровцы из службы безопасности уже оцепляли квартал.

Возвращалась она домой с взятыми из тайников донесениями поздно ночью. Шла быстро, меняла маршруты. Апрельские ночи темные, но она хорошо ориентировалась, иногда укрывалась в подъездах и проверяла, не прицепился ли «хвост». Было удивительно тихо, даже не встречались пьяные гитлеровские офицеры, не видно было и патрулей. Но в эту необычно спокойную ночь за Северинкой неотступно следовал человек. Когда она останавливалась, «замирал» и неизвестный.

А Северинка, не замечая преследователя, вышла на свою улицу, и, обходя подмерзшие лужицы, подошла к домику. Тихо стукнула в окно. Ей отворила дверь добродушная старушка, к которой Вера привязалась, как к родной матери.

— Где ты так долго пропала, Верочка? К тебе кто-то заходил.

— Днем? — Вера удивленно посмотрела на старушку.

— Как только ты ушла, во всех домах побывали немцы, что-то искали. К нам зашел какой-то мужчина, ничего не говорил, а все шарил по квартире глазами.

— Что-нибудь передавал?

— Уходя сказал, что придет сегодня еще, но я его предупредила, что ты уехала и будешь дома только завтра.

Вера не стала разбирать постель. Тревожно было на сердце. Донесения спрятали и зашифровать не стала. Достала радию и решила вынести ее из дома.

...Преследователь торжествовал.

Осведомитель гестапо выследил свою жертву. Он бесшумно подошел к дому и заглянул в окно.

Она! — окончательно убедился агент. Осталось захватить радистку и награда обеспечена.

Фашистский прихвостень бегом направился в управление гестапо и оттуда лично позвонил оберштурмфюреру Максиму Лейману.

— Это я, «Куница». Птичка в наших руках!

* * *

МАШИНА с сотрудниками гестапо без зажженных фар мчит на окраину города. Рядом с шофером сидит «Куница» и указывает путь. Оберштурмфюрер приказал взять разведчицу живой и доставить к нему. Он прервал ночной отдых и прибыл в управление.

Группа людей в гражданской одежде подошла к дому радистки. Раздался резкий стук в дверь. А затем послышался испуганный крик женщины. Потом все смолкло...

* * *

ВЕРА Васильевна Дерунова тогда не погибла. Она одновременно покинула конспиративную квартиру.

Смерть Северинку настигла на польской территории у границы с фашистской Германией, куда она была переброшена с новым заданием. Внезапный налет фашистов застал ее в момент передачи разведывательных данных на Большую землю.

Врагу она досталась мертвой.

В. ЦВЕТКОВ.

КОЗАК. ЗАПОРОЖЕЦЬ. ГАЙДАМАКА.

ЩОРОКУ 9 березня радянська громадськість і все прогресивне людство відзначає день народження великого українського поета, Кобзаря Дармограя — Тараса Григоровича Шевченка. У своїх невмирущих поезіях Т. Шевченко вперше найповніше використав багатства й можливості української національної мови, показав усьому світові її красу і силу. Та тільки після Жовтня твори Шевченка стали надбанням найширших кіл трудящих. Тепер його твори вивчаються і в середній, і у вищій школі.

Як представник і оборонець мовного реалізму, Т. Шевченко був свідомим творцем української літературної мови. Мова його поезій — взірцева. Проте в ній трапляються й такі слова, що потребують з боку вчителя пояснень, історичних довідок. До таких слів

належать і слова козак, запорожець, гайдамака.

У поезіях Шевченка слово козак зустрічається досить часто. «Тече вода в синє море та не вигляє; Шука козак свою долю, а долі немає». У якому значенні вживалось і може тепер уживатись слово козак?

Слово козак в українській мові почало вживатись наприкінці XV — на початку XVI ст. У той час козаками називали українських селян, що тікали з-під влади польсько-литовських і українських феодалів, ставали вільними й боролись за соціальне й національне визволення українського народу.

Слово козак — тюркського походження. У словникові половецької мови 1303 року воно вживалось у значенні «караул, передова сторожа». У татар і турків слово козак стало вживатись у значенні «віль-

СЛОВО ПРО СЛОВО

на, незалежна людина». У такому значенні слово козак і було запозичене українськими селянами-втікачами з мови кримських татар.

На початку XVIII ст. слово козак у Росії і на Україні стало вживатись у значенні «представник військового стану, зобов'язаний за пільгове користування землею нести військову службу». Одночасно, уже в XVIII ст. слово козак стало вживатись і в значенні «парубок, хлопець». Пригадайте: «Еней був парубок моторний і хлопець, хоть куди козак».

Як синонім до слова козак у XVI—XVII ст. почало вживатись слово запорожець: «Аж до моря запорожці степ широкий крили» (Шевченко).

Слово запорожець утворилось від слова Запорожжя, назви земель за дніпровськими порогами, які були осередком козацтва, де була Запорізька Січ.

У 1768 р. на Україні відбулося велике повстання селянства на чолі з М. Залізником та І. Гонтою проти його гнобителів, передусім — польської шляхти. Цьому повстанню Т. Шевченко присвятив свою відому поему «Гайдамаки».

А де ж узялося слово гайдамака? Воно почало вживатись в українській мові з XVIII ст. у значенні «повстанець проти польської шляхти й українських феодалів, гнобителів народу». У такому значенні воно вживалось і у Шевченка: «Задзвонили в усі дзвони по всій Україні, закричали гайдамаки: «Гине, шляхта, гине».

Слово гайдамака зайшло в українську мову з турецької, в якій воно спочатку вживалось у значенні «погоняч», а згодом — у значенні «розбійник, грабіжник». Польська шляхта і називала гайдамаків розбійниками, грабіжниками. Та народ у гайдамаках бачив своїх оборонців, визволителів. Т. Шевченко називав гайдамаків своїми синами, що борються за волю народну: «Сини мої, гайдамаки! — писав він, — Світ широкий, воля, — Ідїть, сини, погуляйте, пошукайте долі».

Довго сини Шевченка шукали волі й своєї долі. Але знайшли вони її тільки після Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.